
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

כמה שוקל הכתר? האתגר של הוראת תלמידים מחוננים ומצטיינים -
התנסות מעשית וסדנה - 34055

תאריך עדכון אחרון 20-10-2024

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: לימודי הוראה - תעודת הוראה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר ג'ודי קוהאן

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: judy.kohan@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: ימי חמישי, בתיאום נראש

מורי הקורס:
ד"ר ג'ודי קוהאן

תאור כללי של הקורס:

בכל כיתה הטרוגנית לומדים גם תלמידים מצטיינים ואף מחוננים, ומתן מענה לצרכיהם הוא אתגר שעל כל מורה להתמודד עמו. האמונה כי עלינו לתת מענה דיפרנציאלי לתלמידים השונים מביאה את העוסקים בנושא לחיפוש דרכים שונות על מנת למצות את הפוטנציאל הטמון בהם. על כן, סוגיות רבות מעסיקות את המורים בשטח - וביניהן: מהו מחונן? כיצד ניתן למדוד מחוננות? למה זקוק המחונן? מה ההבדל בין מחוננות והצטיינות? כיצד ניתן להביאו למיצוי יכולותיו? האם מורה למחוננים צריך להיות מחונן?
בקורס זה נבחן את מכלול עולם המחוננות וההצטיינות, תוך היכרות מעמיקה של הסוגיות הבסיסיות, גם על ידי מפגש בלתי אמצעי עם תלמידים ומורים למחוננים, במטרה לבנות ולתרגל פדגוגיות ייחודיות אשר יספקו מענה לצרכיהם.

מטרות הקורס:

להגדיר מהי מחוננות וכיצד מודדים אותה
להכיר את מדיניות משרד החינוך בכל הקשור לחינוך מחוננים
להכיר דרכי הוראה ולמידה ייחודיים של תלמידים מחוננים הן בישראל והן בעולם

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:
לתכנן ולפתח יחידת לימוד המתאימה לתלמידים מחוננים

לתת מענה דיפרנציאלי לילד מחונן הן בכיתת מחוננים והן בכיתה הטרוגנית

דרישות נוכחות (%) :
80

שיטת ההוראה בקורס: התנסות מעשית וסדנה

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

מהו מחונן? כיצד ניתן למדוד מחוננות? למה זקוק המחונן? מה ההבדל בין מחוננות והצטיינות? כיצד ניתן להביאו למיצוי יכולותיו? האם מורה למחוננים צריך להיות מחונן? בנות מחוננות, מחוננים לקויי למידה, המחונן ומשפחתו

חומר חובה לקריאה:
כללי:

Subotnik, R. et al. (2011) Rethinking giftedness and gifted education: a proposed

direction forward based on psychological science, *Psychological Science*, 12(1), 3-54.

הגדרת מחוננות

אריאל מ. (1998). האם מבחני משכל מנבאים הישגים עתידיים של תלמידים מחוננים?, בתוך: אבנר זיו (עורך), מחוננות וכישרונות מיוחדים מחוננות ומצוינות. ע"ע 103-118. רמת אביב: האוניברסיטה הפתוחה.

גרדנר, ה. (1997), אינטליגנציות מרובות, ירושלים: מכון ברנקו-וויס לטיפול החשיבה.

גרוס מ. (1998). התפתחותם המוקדמת של שלושה ילדים מחוננים לעילא בעלי מנת משכל 200. בתוך: אבנר זיו (עורך), מחוננות וכישרונות מיוחדים מחוננות ומצוינות. ע"ע 170-131. רמת אביב: האוניברסיטה הפתוחה

קהאן ס., גחמן א. (1994), יציבות ה-IQ בקרב ילדים שאותרו כמחוננים, מגמות, כרך ל"ו (1), עמ' 77-67.

קליין פ. (1990). זיהוי הגורמים הפעילים בפיתוח האינטליגנציה, בתוך: פנינה קליין (עורכת), ילד חכם יותר. מהדורה 4. רמת גן: הוצאת בר אילן.

Deary, Ian J.; Batty, G. David ; Gale, Catharine R. (2008), *Bright Children Become Enlightened Adults* , *Psychological Science*, Volume 19, Number 1, pp. 1-6(6)

Renzulli, J.S. (1978). *What makes giftedness? Reexamining a definition* Phi Delta Kappan, 60 , 18-24.

Sternberg, R.J. & L.F. Zhang (1995), *What Do We Mean By Giftedness? A Pentagonal Implicit Theory*, *Gifted Child Quarterly*, vol. 39, 1995, pp. 88-94

Tannenbaum, A. (1992), *Early Signs of Giftedness - Research and Commentary*, *The Journal for the Education of the Gifted*, vol. pp. 104-133. ,1992 ,(2)15*

Terman, L.M. (1954) *The Discovery and Encouragement of Exceptional Talent*, *American Psychologist*, vol. 9, pp. 221-231*

Young, P. & Tyre C. (1992), *Gifted or Able? Realizing Children's Potential*, Milton Keynes: Open University Press

Renzulli, J.S. (2002). *Expanding the conception of giftedness to include Co-Cognitive traits and to promote social capital*, *Phi Delta Kappan*, 84(1), 33-58

מחוננות ומגדר

-Dori, Y. J., Zohar, A., Fischer-Shachor, D., Kohan-Mass, J. & Karmi, M. (2018) "Gender fair assessment of young gifted students' scientific thinking skills". *International Journal of Science Education*, 40(6), 595-620

Kohan-Mass, J. & Tal, L. (2018) "Differences in self-efficacy beliefs between girls in the top 1.5% and the top 3% in general cognitive ability (GCA) who participate in gifted programs". *Gifted Education International*, 0261429417753130

Kohan-Mass, J., Dakwar, B. & Dadush, V. (2018) "Israel's Arab Sector High Schools: An Island of Gender Dominance in STEM Subjects". *Gifted Education International*, 0261429417754205

Kohan-Mass, J. (2016). *Understanding Gender Differences in Thinking Styles of Gifted Children*. *Roeper Review*, 38(3), 185-198.

חינוך מחוננים

גבאי, ר. (1998). מסגרות חינוך מיוחד כמנבאות הישגים אצל מבוגרים שאותרו כמחוננים בהתבגרותם: מחקר לטווח ארוך. תל-אביב: אוניברסיטת תל-אביב.

דוד, ח. (1997), "חינוך תלמידים מחוננים - בכיתות מיוחדות או בכיתות רגילות?", דפים, כרך 25, 1997, עמ' 126149-.

זורמן רחל, רחמל שלומית ושקד אילנה (2004), 'עקרונות לפיתוח תוכניות לימודים יחודיות לתלמידים מחוננים', משרד החינוך, האגף למחוננים ומצטיינים, 2004.

זיו, אבנר ואחרים (1994), כיתות מיוחדות בבית-ספר רגיל, תל-אביב: אוניברסיטת תל-אביב, דו"ח מחקר.

מברך רונה (1999), 'הכימיה דרך הביצה', משרד החינוך.

D betsy McCoach, Del Siegle (2007), *What Predict Teachers' Attitudes Toward the Gifted*, *The Gifted Child Quarterly* 51 ,3; *Children Module* pp. 246-255

Karen B. Rogers (2007), *Lessons Learned About Educating the Gifted and Talented* *Gifted Child Quarterly*, Vol. 51, No. 4, 382-396

Marcia A. B. Delcourt (2007), *Cognitive and Affective Learning Outcomes of Gifted Elementary School Students*, *Gifted Child Quarterly*, Vol. 51, No. 4, 359-381

Michelle Muller, Wilkins Jesse L.M., Oliver Tamra (2006), *Differentiating the Curriculum for Elementary Gifted Mathematics Students*, *Teaching Children Mathematics*, Vol 13 No 1. pp.3-16.

Nevo Baruch, Rachmel Shlomit (2009), *Education of Gifted Children: A General Roadmap and the Case of Israel*

Seon-Young Lee (2008), *A National Picture of Talent Search and Talent Search*

Educational Programs, Gifted Child Quarterly, Vol. 52, No. 1, 55-69

*VanTassel-Baska (2007), Toward Best Practice, The College of William and Mary
The Gifted Child Quarterly; 51, 4; Research Library pg. 342*

*Van Tassel-Baska, (2003) Introduction to Curriculum for Gifted and Talented
Students: A 25-Year Retrospective and Prospective, The College of William and Mary
http://www.corwin.com/upm-data/7157_tassel_intro.pdf*

חומר לקריאה נוספת:

מרכיבי הציון הסופי :

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 80 %
השתתפות פעילה / עבודת צוות 20 %

מידע נוסף / הערות:

אין